

Posudek diplomové práce Kláry Baďurové

Téma: Hřbitov Praha – Řepy, háj – hřbitov – park

Vedoucí diplomové práce: Ing. Radmila Fingerová

Diplomní projekt Kláry Baďurové se věnuje vizi rozšíření řepského hřbitova a společně s ní tématu smrti a jejího vnímání v naší společnosti. Vítám odvahu při výběru tématu, o kterém neradi mluvíme a snažíme se jej vytěsnit, ačkoli je přirozenou součástí našich životů. Navrhování funerální architektury je výsostnou disciplínou, jednou z nejtěžších i nejkrásnějších zároveň. Vítám také výběr místa, neboť rozšíření řepského hřbitova je aktuální i pro městskou část Praha 17, která v loňském roce připravila koncepční architektonickou studii zpracovanou architektem Vítem Podráským.

Kromě rozšíření samotného hřbitova se ve své práci Klára věnuje volnému prostranství směrem na jih přes ulici Žalanského, kde navrhuje nový park. Městská část o myšlence vytvoření centrálního parku pro dvacetitisícové sídliště v tomto místě dlouhodobě uvažuje, neboť obdobný prostor v docházkové vzdálenosti pro každodenní volnočasové aktivity obyvatel Řep dnes chybí. Je ovšem otázkou, zda by téma centrálního parku nemělo být samostatným zadáním a zda snaha pojmout takto rozsáhlé území i obsáhlá témata výslednou prací neoslabuje. Přesto vnímám pozitivně snahu Kláry vyjádřit se ke krajinářskému řešení v širším kontextu, nicméně nepovažuji za šťastné dávat oběma tématům stejnou míru práce a doporučoval bych Kláru zaměřit se podrobně pouze na jedno z nich a druhému se věnovat čistě konceptuálně v rámci návazností a širších vztahů.

Pro Kláru bylo nejdůležitější pochopení místa, historie, lidské vnímání hřbitovů a jejich hodnot. Řepský hřbitov je specifický svou topografií i složením ze čtyř samostatných hřbitovů – věžeňského, řádového, starého a nového urnového, který je nejmladší a ostatní tři hřbitovy obklopuje. Klára vhodně navrhuje rozšíření stávajícího hřbitova západním směrem, hledá pravidla a symboliku, které pomohou návštěvníkovi v orientaci a propojí celý hřbitovní areál v jeden přirozený celek. V návrhu reaguje na terén a pracuje s výhledy do okolí. Za zmínku stojí její úvahy nad naším vztahem k hřbitovům, k našim předkům i k nám samotným. I nad rolí hřbitova a jeho vztahu k okolnímu městu.

V severní části hřbitova vytváří Klára pietní místo, které umocňuje zvýšením terénu. Zde se nachází altán pro rozloučení zakončující hlavní severojižní osu. Altán je navržen jako jednoduchá střecha, která poskytuje pozůstalým dostatečný prostor k poslednímu rozloučení, aniž by zastiňovala stávající kapli řádového hřbitova. Střecha může být mimo obřady využívána i ostatními návštěvníky hřbitova k meditaci a rozjímání.

Tam, kde je práce silná koncepčně, ztrácí ovšem v detailu. Proč není síť cest více hierarchizována? Ať už rozměry, tak materiálů? Hlavní kompoziční kříž určující základní orientaci jih-sever, východ-západ působí ve výsledku formálně, a i jeho napojení na okolní cesty není přesvědčivé. Práce s materiály a různou šířkou by do návrhu vnesla příjemné měřítko a jasnou přehlednost.

Stejně tak symbolika ve vrcholech kříže není vždy přesvědčivá a ačkoli myšlenka s průhledy skrze „okna“ je nosná, v případě pohledu do zad pomníku padlých hrdinů opět vybízí k otázce, zda nejde o pouhé formální naplnění zvolené koncepce.

Jako problematické vnímám řešení předprostoru hřbitova při ulici Žalanského. Dnešní podoba je s ohledem na historický vývoj značně roztříštěná a nejednoznačná. Návrh předprostor dále rozšiřuje a posiluje jeho neuchopitelnost. Přesto, že je vhodné mít přímo u hřbitova možnost parkování, je otázkou nezbytná kapacita i jeho ztvárnění. Pro běžný provoz by plně postačovala 2 až 3 expresní stání. V docházkové vzdálenosti se nachází parkoviště

u budovy úřadu i autobusová zastávka. Navržené parkoviště tak zaujímá neúměrně velkou plochu a ani z dopravního hlediska není jeho řešení vhodné. Oproti tomu navržená parkovací stání v severní části od ulice Reinerova jsou vhodnou alternativou a umožní návštěvníkům přístup z horní části hřbitova.

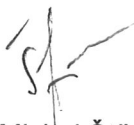
Za zmínku stojí práce se světlem v návrhu nových kolumbárií tvořící tzv. „zed' okének“. Klára navrhuje ke každé urnové schránce okénko na svíčku, která bude zářit na hřbitově a zároveň upoutá pozornost lidí procházejících ve večerních hodinách kolem hřbitovní zdi. Vystává zde pouze otázka, proč je tento princip uplatňován na úkor stávající historické opukové zdi starého hřbitova, a není naopak použít u nově navržených zdí.

Pozitivně také vnímám úvahy nad hospodařením s dešťovými vodami, jejichž řešení je dnes nedílnou součástí každého návrhu, i snahu o využívání dešťové vody pro následné zalévání či údržbu hřbitova. Diskutabilní může být vhodnost doplňování nádrže pitnou vodou namísto zřízení samostatného odběrového místa pro případ, kdy voda v nádrži dojde. Dále vystává otázka, proč není stejně jako voda dešťová využívána i voda z pítka a namísto toho je odváděna do kanalizace.

Součástí Klářina návrhu je i výběr mobiliáře. Především lavičky by měly být voleny s ohledem na převažující věkovou skupinu návštěvníků hřbitova tak, aby byly pohodlné, se zvýšeným posedem a opěrkami pro snadnější vstávání. Vzhledem k tomu, že se řepský hřbitov nachází na území hlavního města Prahy, je otázka, proč nebyl při výběru laviček, odpadkových košů, stojanů na kola či autobusového přístřešku uplatněn nový pražský mobiliář.

Po koncepční stránce považuji projekt za zdařilý. Klára si vybrala nelehké téma a snaží se najít odpovědi na otázky, kterým se ostatní raději vyhýbají. Přesto se nemohu ubránit pocitu, že by práci prospělo, kdyby energii věnovanou návrhu parku směřovala Klára k dotažení své koncepce hřbitova do jasného a přesvědčivého výsledku a nezůstala mnohdy jen u jejího formálního naplnění.

I přes výše uvedené nedostatky považuji Kláru za připravenou vstoupit do praxe. Navrhují diplomní projekt přijmout a hodnotím známkou C.

Ing. arch. Michal Štěpař

V Praze dne 5. 6. 2022